

จากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับที่ 2375 16 พ.ย. - 19 พ.ย. 2551

คอลัมน์ Trade Watch

โดย พรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล

จับตานิโบายเศรษฐกิจของโอบามา (1)

ในที่สุดสหรัฐอเมริกาก็ได้ว่าที่ประธานาธิบดีคนใหม่ (คนที่ 44) คือ นายบารัก โอบามา ซึ่งกล่าวกันว่าสิ่งที่ทำให้นายโอบามาได้รับการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น คือ สโลแกน "Change" หรือการเปลี่ยนแปลง

ผมจะลองไล่เรียงว่าในส่วนของนโยบายเศรษฐกิจ (ซึ่งตามของ Exit poll พบว่าผู้เลือกตั้งถึง 62% ให้ความสำคัญกับนโยบายเศรษฐกิจมากที่สุด ขณะที่ 10% เห็นว่านโยบายเกี่ยวกับอิรักสำคัญมากที่สุด) ของโอบามาจะ change ไปในทิศทางใดจากนโยบายหลัก 4 นโยบายคือ มาตรฐานความปลอดภัยของสินค้า มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานแรงงาน และการปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วประเด็นเหล่านี้ก็ไม่ใช่ใหม่แต่ต้องระวังเพิ่มเติมว่านายโอบามาจะผลิตมาตรการใหม่ ออกมาเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ให้เป็นอุปสรรคและต้นทุนอย่างไรกับภาคธุรกิจของไทย

ในวันนี้จะนำเสนอนโยบายด้านการเกษตรและอาหารของนายโอบามามาดูกันว่าจะเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงมากน้อยแค่ไหนอย่างไร เนื่องจากนายโอบามาเป็นผู้สนับสนุนกฎหมายที่เรียกว่า Farm Bill 2008 ซึ่งมีเป้าหมายปกป้องเกษตรกรสหรัฐฯ ในเวทีการค้าโลกและในช่วงของการหาเสียง นายโอบามาได้มีความเห็นเกี่ยวกับการเกษตรและอาหารหลายเรื่องมาก เช่น

1. จะให้เงินช่วยเหลือ (safety net) แก่ฟาร์มที่มีรายได้น้อยกว่าความเห็นของผมคือ เรายังต้องรอดูกันต่อไปว่านายโอบามาจะเพิ่มปริมาณเงินอีกเท่าไรแต่ อย่างไรก็ตามการทำลักษณะนี้เป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับสินค้าเกษตรเป็นผลให้ราคาขายจะสูงขึ้นด้วยจึง

กระทบกับผู้บริโภคภายในประเทศหรือหากส่งออกก็ต้องอุดหนุนการส่งออกอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้แข่งขันได้นอกจากนี้รัฐบาลจะให้เงินเกษตรกรเปล่าๆ ซึ่งทั้งสองประการเหล่านี้ก็มีความหมายว่ารัฐต้องจัดหางบประมาณมาอุดหนุนซึ่งก็จะเป็นผลให้นายโอบามามีปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดินคือทำให้สหรัฐอเมริกาขาดดุลงบประมาณเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ในขณะนี้

อึ่งหากนายโอบามาเพิ่มเงินอุดหนุนการส่งออกก็จะทำให้การเจรจาการค้ารอบโดฮามีปัญหาอีกเพราะข้อตกลงเบื้องต้นของการเจรจาในรอบนี้คือให้ทุกประเทศยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกภายในปี ค.ศ. 2013 ซึ่งก็จะไปขัดกับนโยบายของตนเองที่ต้องการผลักดันให้การเจรจาการค้าเกิดผลสำเร็จโดยเร็ว

2. ปรึบปรุอาหารให้มีความปลอดภัย โดยจะสนับสนุนให้ USDA และ FDA มีอำนาจมากขึ้นในการออกระเบียบและเรียกคืน (recall) อาหารที่ไม่ปลอดภัย เรื่องนี้เข้ากับนโยบายของนายโอบามาในเรื่องมาตรฐานการผลิตสินค้า ดังนั้นผมเชื่อว่าเขาจะต้องผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงต้องฝากเรื่องนี้ให้องค์กรรัฐ เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

(มกอช.) ให้ติดตามอย่างใกล้ชิดในฐานะที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารรายใหญ่และมีปริมาณการส่งออกทั่วโลกประมาณ 7 แสนล้านบาทต่อปี นอกจากนั้นไทยยังได้ประกาศเป็น "ครัวของโลก" ด้วยจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อให้เป็นผู้นำในอุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่องโดยการใช้นโยบายด้านความปลอดภัยเป็นหลัก เช่นเดียวกันเพื่อการแข่งขันในตลาดโลกและการป้องกันตลาดภายในจากสินค้านำเข้า

โดยสรุปแล้วผมเห็นด้วยกับนายโอบามาแต่เป็นห่วงว่าไทยจะพัฒนาไม่ทันเท่านั้น ภาคธุรกิจคงเห็นด้วยกับผมและบริหารจัดการกับกระบวนการผลิตของตนเองเพราะนอกจากมาตรฐานจากรัฐที่นายโอบามาจะดำเนินการเพิ่มแล้วมาตรฐานจากภาคเอกชนนำเข้า (importer) รายใหญ่ก็ยังคงต้องเพิ่มความระมัดระวังอีกเพราะความเข้มข้นก็อาจจะเพิ่มมากขึ้นจากปัจจุบัน เมื่อพูดถึงความปลอดภัยอาหารแล้วก็คิดถึงข้าวเมื่อเดือนที่ผ่านมาไม่ได้ว่าเส้นก๋วยเตี๋ยวที่เรารับประทานอยู่ทุกวันผลิตจากกระบวนการที่ใช้สารกันบูดสูงเกินปริมาณความปลอดภัย

ตัวอย่างกรณีก๊วยเตี๋ยที่ยกมานี้แสดงให้เห็นว่าไทยยังต้องพัฒนาอีกมากในสองด้านคือกระบวนการผลิตและความรู้ของผู้บริโภค ในฐานะเป็นผู้บริหารของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยคนหนึ่งจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบนี้ได้ จึงได้ดำเนินการผลักดันให้โรงงานอาหารเข้าสู่มาตรฐานการผลิตสากลและให้ความรู้แก่สมาชิกและสาธารณชนทั่วไปตามจังหวัดใหญ่ๆทั่วประเทศได้เข้าใจในเนื้อหาของพระราชบัญญัติใหม่ที่เรารู้จักว่า Product Liability Law หรือ PL Law ซึ่งกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ที่เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นสมาชิกหรือผู้ประกอบการผลิตสินค้าทุกองค์กรจะต้องเรียนรู้ความเคลื่อนไหวของกฎระเบียบในสากลโลกเพื่อการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพราะมิฉะนั้นเราจะไปโทษนายโอบามาว่ากีดกันการค้าไม่ได้แต่ต้องโทษตัวเองที่ไม่ยอมพัฒนา

ขอผลัดท่านทั้งหลายว่าคราวหน้าจะนำนโยบายด้านพลังงานและการค้าระหว่างประเทศของนายโอบามา มานำเสนอซึ่งมีทั้งหมดประมาณ 10 หัวข้อครับ